Referanser

Ukom

Referanser

Publisert 26. mai 2026

ISBN 978-82-8465-045-6

1. Tverborgvik T, Stavseth MR, Lothe J, Havnes IA, Clausen T, Lindstad M, et al. Levekår, rus og psykisk helse blant personer som har vært fengslet eller gjennomført straff i samfunnet. SERAF tapport 2024;(5/2024).
   Tilgjengelig fra: https://www.med.uio.no/klinmed/forskning/sentre/seraf/publikasjoner/rapporter/2024/seraf-rapport-nr5-2024-levekar-rus-og-psykisk-helse.pdf

2. Sivilombudet. Selvmord og selvmordsforsøk i fengsel - En undersøkelse under OPCAT-mandatet. Oslo: Sivilombudet; 2023.
   Tilgjengelig fra: https://www.sivilombudet.no/wp-content/uploads/2023/03/Rapport_Selvmord_i_fengsel.pdf

3. Bukten A, Virtanen S, Hesse M, Chang Z, Kvamme TL, Thylstrup B, et al. The prevalence and comorbidity of mental health and substance use disorders in Scandinavian prisons 2010-2019: a multi-national register study. BMC Psychiatry 2024;24(1):s95. DOI: 10.1186/s12888-024-05540-6
   Tilgjengelig fra: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/38317111

4. Cramer V. Forekomst av psykiske lidelser hos domfelte i norske fengsler. Oslo: Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettpsykiatri Helseregion Sør-Øst; 2014. Kompetansesenterets Prosjektrapport 2014-1.
   Tilgjengelig fra: https://img3.custompublish.com/getfile.php/2777715.823.fcpatebqqs/Endelig%2Brapport%2Bpsykiske%2Blidelser.pdf?returnkriminalomsorgen.custompublish.com

5. Justis- og beredskapsdepartementet. Straff som virker – straffegjennomføring for et tryggere Norge. 2025. St.meld nr 31 (2024-2025).
Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-31-20242025/id3109800/

6. Magnussen SF, Tingvold L. Kartlegging av helse- og omsorgsbehov blant innsatte i fengsel. Senter for omsorgsforskning, øst; 2022.
Tilgjengelig fra: https://nva.sikt.no/registration/01993e1a2b95-78469c64-3618-4221-9696-7994e1669900

7. Land K, Hermansen JG. Uholdbar situasjon for innsatte i fengsler. Tidsskrift for Norsk psykologforening 2024.
Tilgjengelig fra: https://www.psykologtidsskriftet.no/artikkel/2024as06ae-Uholdbar-situasjon-for-innsatte-i-fengsler

8. Sivilombudet. Særskilt melding til Stortinget om innlåsing og faktisk isolasjon i fengslene. Oslo: Sivilombudet; 2025. Dokument 4:1 (2024/25).
Tilgjengelig fra: https://www.sivilombudet.no/wp-content/uploads/2025/03/Sivilombudet-2025-%E2%80%93-Saerskilt-melding-til-Stortinget-om-innlasing-og-faktisk-isolasjon-i-fengslene.pdf

9. Bhuller M, Khoury L, Løken KV. Mental health consequences of correctional sentencing. American Economic Journal: Economic Policy 2025;17(1):70–105. Tilgjengelig fra: https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/pol.20220227

10. Kriminalomsorgen. Høyt sikkehetsnivå [nettdokument]. Oslo: Kriminalomsorgen [oppdatert 2026; lest 10. februar 2026].
Tilgjengelig fra: https://www.kriminalomsorgen.no/hoeyt-sikkerhetsnivaa.517836.no.html

11. Akkan IB. Livet i limbo [nettartikkel]. Oslo[oppdatert 17. september 2023; lest 10. februar 2026].
Tilgjengelig fra: https://www.nrk.no/direkte/xl/tre-av-fire-som-tar-livet-sitt-i-norske-fengsler-sitter-i-varetekt-1.16388968

12. PriSUD. Innsatte har høy risiko for dødelighet etter løslatelse fra fengsel [nettdokument]. Oslo: PriSUD.no [oppdatert 9. juni 2024; lest 10. februar 2026]. Tilgjengelig fra: https://www.prisud.no/post/innsatte-har-h%C3%B8y-risiko-for-d%C3%B8delighet-etter-l%C3%B8slatelse-fra-fengsel

13. Helsetilsynet. Tilsyn etter en alvorlig hendelse der en innsatt tok sitt eget liv i fengsel - Tilsynsrapport etter alvorlig hendelse. Oslo: Helsetilsynet; 2025. 2023/2225-56, 3A.
Tilgjengelig fra: https://www.helsetilsynet.no/tilsyn/tilsynssaker/2025/tilsyn-alvorlig-hendelse-innsatt-tok-eget-liv-fengsel/#

14. Riksrevisjonen. Riksrevisjonens undersøkelse av helse-, opplærings- og velferdstjenester til innsatte i fengsel. Oslo: Riksrevisjonen; 2022. Riksrevisjonen Rapport Dokument 3:4 (2022–2023). Tilgjengelig fra: https://www.riksrevisjonen.no/globalassets/rapporter/NO-2022-2023/helse-opplarings-og-velferdstjenester-til-innsatte-i-fengsel.pdf

15. Sivilombudet. Helsetjenester til innsatte fengsel. Oslo: Sivilombudet; 2026.
Tilgjengelig fra: https://www.sivilombudet.no/besoksrapporter/temarapport-2026-helsetjenester-til-innsatte-i-fengsel/

16. Sivilombudet. Bruk av tolk i norske fengsler. Oslo: Sivilombudet; 2025. Tilgjengelig fra: https://www.sivilombudet.no/wp-content/uploads/2025/04/Bruk-av-tolk-i-fengsel.pdf

17. Kriminalomsorgen Tf. Tilsynsrapport Tromsø fengsel 4. august 2025. 2026. Tilgjengelig fra: https://d71tvbqpkyamo.cloudfront.net/5-Kommisjoner-og-r%C3%A5d/Tilsynsr%C3%A5det-for-kriminalomsorgen/Rapporter-og-publikasjoner/Tilsynsrapporter-2025/4.-august-2025-Tilsynsrapport-Troms%C3%B8-fengsel.pdf

18. Riksrevisjonen. Helse- og velferdstjenester til personer med samtidige rusmiddellidelser og psykiske lidelser. Oslo: Riksrevisjonen; 2025. Dokument 3:5 (20242025). Tilgjengelig fra: https://www.riksrevisjonen.no/globalassets/rapporter/no-2024-2025/helse--og-velferdstjenester-til-personer-med-samtidige-rusmiddellidelser-og-psykiske-lidelser.pdf

19. Bukten A, Stavseth MR. Suicide in prison and after release: a 17-year national cohort study. European Journal of Epidemiology 2021;36(10):1075–83. DOI: 10.1007/s10654-021-00782-0 Tilgjengelig fra: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/34427828

20. Helsedirektoratet. Nasjonal faglig retningslinje for utredning, behandling og oppfølging av personer med samtidig ruslidelse og psykisk lidelse – ROP-lidelser. Oslo: Helsedirektoratet; 2022. IS-1948. Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/samtidig-ruslidelse-og-psykisk-lidelse-rop-lidelser/Utredning,%20behandling%20og%20oppf%C3%B8lging%20av%20personer%20med%20ROP-lidelser%20%E2%80%93%20Nasjonal%20faglig%20retningslinje%20(fullversjon).pdf/_/attachment/inline/c3cf6958-227f-499a-8f0b-0055dca9fc2c:286222117d81c9f269cddbee85a495a47bf9df29/Utredning,%20behandling%20og%20oppf%C3%B8lging%20av%20personer%20med%20ROP-lidelser%20%E2%80%93%20Nasjonal%20faglig%20retningslinje%20(fullversjon).pdf

21. Helsedirektoratet. ACT-, FACT- og FACT ung-team [nettdokument]. Oslo: Helsedirektoratet [oppdatert 10. mars 2025; lest 29. april 2026]. Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/forebygging-diagnose-og-behandling/psykisk-helse-rus-og-avhengighet/act-og-fact-team

22. Helsedirektoratet. 12.2. Tverrfaglig spesialisert rusbehandling: Oppgaver og roller. I: Nasjonal faglig retningslinje for behandling og rehabilitering av rusmiddelproblemer og avhengighet [nettdokument]. Oslo: Helsedirektoratet [oppdatert 24. januar 2017; lest 29. april 2026]. Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/behandling-og-rehabilitering-av-rusmiddelproblemer-og-avhengighet/ulike-tjenesteniva-pa-rusfeltet-oppgaver-roller-og-sentrale-prinsipper/tverrfaglig-spesialisert-rusbehandling-oppgaver-og-roller

23. Helsedirektoratet. Nasjonal faglig retningslinje for legemiddelassistert rehabilitering (LAR) ved opioidavhengighet [nettdokument]. Oslo: Helsedirektoratet [oppdatert 16. mai 2024; lest 29. april 2026]. Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/behandling-ved-opioidavhengighet

24. World Health Organization. The ICD-10 classification of mental and behavioural disorders: clinical descriptions and diagnostic guidelines. Geneve: World Health Organization; 1992. Tilgjengelig fra: https://www.who.int/publications/i/item/9241544228

25. Lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (psykisk helsevernloven). LOV-1999-07-02-62. Sist endret i: LOV-2022-12-20-115.
Tilgjengelig fra: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-62

26. Lov om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven). LOV-1981-05-22-25. Sist endret i: LOV-2025-04-25-12.
Tilgjengelig fra: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-05-22-25

27. Kriminalomsorgen. Personundersøking [nettdokument]. Oslo: kriminalomsorgen.no [lest 29. april 2026].
Tilgjengelig fra: https://www.kriminalomsorgen.no/personundersoekelse.535031.no.html

28. Ukom. Samhandling mellom politiet og helsevesenet ved innleggelse. I: Hva kan vi lære etter et drap begått i psykotisk tilstand? [Rapport]. Stavanger: Undersøkelsekommisjonene for helse- og omsorgstjenesten [oppdatert 15. desember 2021; lest 11. februar 2026].
Tilgjengelig fra: https://ukom.no/rapporter/hva-kan-vi-laere-etter-et-drap-begatt-i-psykotisk-tilstand/samhandling-mellom-politiet-og-helsevesenet-ved-innleggelse

29. Helsedirektoratet. Kapittel 3. Etablering og opphør av tvungent psykisk helsevern. I: Psykisk helsevernloven med kommentarer [nettdokument]. Oslo: Helsedirektoratet [oppdatert 31. juli 2025; lest 29. april 2026].
Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/rundskriv/psykisk-helsevernloven-med-kommentarer/etablering-og-opphor-av-tvungent-psykisk-helsevern#id-3-3-vilkar-for-vedtak-om-tvungent-psykisk-helsevern

30. Krav om tilregnelighet i gjerningsøyeblikket [nettdokument]. Oslo: Jusinfo.no [lest 29. april 2026].
Tilgjengelig fra: https://jusinfo.no/strafferett/tilregnelighet/krav-om-tilregnelighet-i-gjerningsoyeblikket/

31. Forskrift om innkalling og utsettelse ved fullbyrding av straff. FOR-2010-03-19-408. Sist endret i: FOR-2024-03-14-476.
Tilgjengelig fra: https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2010-03-19-408

32. NIM. Innspill til retningslinjer om soningsdyktighet og tilrettelegging av soning [Skriftlig innspill]. Oslo: Norges institusjon for menneskerettigheter; 2021.
Tilgjengelig fra: https://www.nhri.no/wp-content/uploads/2025/03/Innspill-til-retningslinjer-om-soningsdyktighet-og-tilrettelegging-av-soning.pdf

33. Kriminalomsorgen. Importmodellen [nettdokument]. Oslo: kriminalomsorgen.no [oppdatert 2026; lest 29. april 2026].
Tilgjengelig fra: https://www.kriminalomsorgen.no/importmodellen-helsetjenester-nav-tjenester-utdanning-etc-i-fengsel.592416.ny.html

34. Kriminalomsorgsdirektoratet. Årsrapport 2024 - Kriminalomsorgen. Kriminalmosorgen; 2025.
Tilgjengelig fra: https://img3.custompublish.com/getfile.php/5421652.823.ajslub7ubpwmj7/A%CC%8Arsrapport_2024_Kriminalomsorgen_oppslag.pdf?returnwww.kriminalomsorgen.no

35. Justis- og beredskapsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet. Samfunnsvern og omsorg. Oslo: Justis- og beredskapsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet; 2025. NOU 2025:2.

36. NIM. Høringsuttalelse NOU2025:2 - Samfunnsvern og omsorg. Oslo: Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM); 2025. 2025/89.
Tilgjengelig fra: https://www.nhri.no/wp-content/uploads/2025/09/Horingsuttalelse-fra-NIM-NOU-2025-2-Samfunnsvern-og-omsorg.pdf

37. Council of Europe. Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (European Convention on Human Rights). As amended by Protocols Nos. 11 and 14 utg. Rome: Council of Europe; 1950.

38. Kilden S, Holst Ø, Hartberg CB. Forensikasjon av norsk psykisk helsevern. Tidsskrift for Den norske legeforening 2025;145(1). DOI: 10.4045/tidsskr.25.0690 Tilgjengelig fra: https://tidsskriftet.no/2025/12/kronikk/forensikasjon-av-norsk-psykisk-helsevern

39. Actis - Rusfeltets samarbeidsorgan. Rus- og helseutfordringer i fengsel - de ansattes erfaringer. Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund; 2024. Actis rapport ACTIS-Notat 2:2024.
Tilgjengelig fra: Fengselsrapport_2024.pdf

40. Holter CR, Ikshani KS, Gitlestad K, Sørensen ML. Kartlegging av psykiske belastningsreaksjoner blant ansatte i kriminalomsorgen. Oslo: Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI); 2023. Rambøll Management Consulting. Tilgjengelig fra: https://brandcentral.ramboll.com/share/2CE47ADkU2LvVwPmV5H1/assets/52280

41. Førde R, Aasland OG. Moralsk stress og faglig ytringsfrihet blant leger. Tidsskr Nor Legeforening 2013;12-13(133):1310–4. DOI: 10.4045/tidsskr.12.1385
Tilgjengelig fra: https://tidsskriftet.no/2013/06/originalartikkel/moralsk-stress-og-faglig-ytringsfrihet-blant-leger

42. Åpnet ny nasjonal forsterket fellesskapsavdeling (NFFA) for kvinner [nettdokument]. Oslo: Regjeringen.no [oppdatert 9. februar 2026; lest 17. april 2026].
Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/apnet-ny-nasjonal-forsterket-fellesskapsavdeling-nffa-for-kvinner/id3148535/

43. Helsedirektoratet. Helse- og omsorgstjenester til innsatte i fengsel - Veileder til lov og forskrift [nettdokument]. Oslo: Helsedirektoratet [oppdatert 22. september 2025; lest 19. februar 2026].
Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/helse-og-omsorgstjenester-til-innsatte-i-fengsel

44. Blikeng J, Johansen IH. Legevakthåndboken [database]. Oslo: Gyldendal, Helsebiblioteket, NORCE [oppdatert 10. april 2024; lest 04. mars 2026].
Tilgjengelig fra: https://www.lvh.no/

45. Storvik BL. BRIK - kriminalomsorg i Store norske leksikon [nettdokument]. Oslo: snl.no [lest 30. april 2026].
Tilgjengelig fra: BRIK – kriminalomsorg – Store norske leksikon

46. Storvik BL. Plan for oppfølging og progresjon i Store norske leksikon [nettdokument]. snl.no [lest 30. april 2026].
Tilgjengelig fra: https://snl.no/plan_for_oppf%C3%B8lging_og_progresjon

47. Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven). LOV-2011-06-24-30. Sist endret i: LOV-2024-06-25-53. Tilgjengelig fra: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30

48. Lov om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven). LOV-2001-05-18-21. Sist endret i: LOV-2025-06-10-32.
Tilgjengelig fra: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2001-05-18-21

49. Kriminalomsorgen. Helsetjenester i fengsel [nettdokument]. Oslo: kriminalomsorgen.no [lest 19. februar 2026].
Tilgjengelig fra: https://www.kriminalomsorgen.no/helsetjenester.539867.no.html

50. Forskrift om straffegjennomføring. FOR-2002-02-22-183.
Tilgjengelig fra: https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2002-02-22-183

51. Helsedirektoratet. Taushetsplikt og opplysningspliktOslo: Helsedirektoratet [oppdatert 2024; lest 27. april 2024].
Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/taushetsplikt-og-opplysningsplikt

52. World health organization. Schizophrenia [nettdokument]. who.int [oppdatert 6. oktober 2025; lest 30. april 2026].
Tilgjengelig fra: https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/schizophrenia

53. SIFER. Fengselsnettverk - Fagnettverk for psykisk helsevern i fengsel [nettdokument]. Oslo: sifer.no [oppdatert 5. november 2025; lest 19. februar].
Tilgjengelig fra: https://www.sifer.no/nettverk-sifer/fengselsnettverk/

54. Lov om spesialisthelsetjenesten m.m. (spesialisthelsetjenesteloven). LOV-1999-07-02-61. Sist endret i: LOV-2024-06-25-53.
Tilgjengelig fra: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-61

55. Helse- og omsorgsdepartementet. Spesialisthelsetjenestens veiledningsplikt overfor den kommunale helse- og omsorgstjenesten [Rundskriv]. Oslo: Helse- og omsorgsdepartementet; 2012. Rundskriv 1-3/2013.
Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/hod/hoeringer_kta/dokumenter/rundskriv_i-3_2013.pdf

56. Forskrift om individuell plan ved ytelse av velferdstjenester. FOR-2022-06-22-1110.
Tilgjengelig fra: https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2022-06-22-1110

57. Helsedirektoratet. § 2-5 Rett til individuell plan [nettdokument]. Oslo: Helsedirektoratet [oppdatert 02. januar 2023; lest 30. april 2026].
Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/rundskriv/pasient-og-brukerrettighetsloven-med-kommentarer/rett-til-helse-og-omsorgstjenester-og-transport-/rett-til-individuell-plan

58. Lov om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven). LOV-1999-07-02-63. Sist endret i: LOV-2024-06-25-53.
Tilgjengelig fra: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-63

59. Konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (Convention on the rights of persons with disabilities CRPD).
Tilgjengelig fra: https://lovdata.no/dokument/TRAKTAT/traktat/2006-12-13-34

60. Justis- og beredskapsdepartementet. Endringer i straffegjennomføringsloven mv. (isolasjon i fengsel). Prop. 165 L (2024 – 2025).

61. Sivilombudet. Særskilt melding til stortinget om isolasjon og mangel på menneskelig kontakt i norske fengsler. Oslo: Sivilombudet; 2019. Dokument 4:3 (2018/2019).
Tilgjengelig fra: https://www.sivilombudet.no/wp-content/uploads/2019/06/SOM_S%C3%A6rskilt-melding_WEB.pdf

62. Sivilombudet. Bruk av sikkerhetscelle i Telemark fengsel, Skien avdeling. 23. april og 26. og 27. mai 2025. 2025;(2025/1046).
Tilgjengelig fra: https://www.sivilombudet.no/wp-content/uploads/2025/10/Besoksrapport-2025-bruk-av-sikkerhetscelle-Telemark-fengsel-Skien-avdeling.pdf

63. Johannessen T. Prevalens av alvorlig mental sykdom blant fengselsinnsatte [nettdokument]. nhi.no [oppdatert 2025; lest 24. februar 2026].
Tilgjengelig fra: https://nhi.no/for-helsepersonell/fra-vitenskapen/prevalens-av-alvorlig-mental-sykdom-blant-fengselsinnsatte

64. Kriminalomsorgen. Forebygging og håndtering av selvskading, selvmordsforsøk og selvmord i fengsel. Kriminalomsorgen; 2018. Retningslinjer til straffegjennomføringsloven.
Tilgjengelig fra: https://img3.custompublish.com/getfile.php/4307005.823.zsnwutmzmmqsqm/Retningslinjer%2B-%2BForebygging%2Bog%2Bh%C3%A5ndtering%2Bav%2Bselvskading%2C%2Bselvmordsfors%C3%B8k%2Bog%2Bselvmord%2Bi%2Bfengsel.pdf?returnkriminalomsorgen.custompublish.com

65. Helsedierktoratet. Selvmordsforebygging i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) [nettdokument]. Oslo: Helsedirektoratet [oppdatert 15. april 2024; lest 17. april 2026].
Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/selvmordsforebygging-i-psykisk-helsevern-og-tsb

66. Vi –de pårørende. Regjeringens pårørendestrategi og handlingsplan [Handlingsplan]. Oslo: Helse- og omsorgsdepartementet; 2020. 11/2020.
Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/contentassets/08948819b8244ec893d90a66deb1aa4a/vi-de-parorende.pdf

67. Helsetilsynet. Høring av NOU 2025: 2 Samfunnsvern og omsorg- Høringssvar fra Statens helsetilsyn [Høringssvar]. Oslo: Statens Helsetilsyn; 2025.
Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-av-nou-2025-2-samfunnsvern-og-omsorg/id3094496/?uidba59c26a-b788-472e-9a23-a509397e68f4

68. Borschmann R, Kinner S, Spittal M. The Mortality After Release from Incarceration Consortium (MARIC) study: strengths of international data linkage. International Journal of Population Data Science 2018;3(4). DOI: https://doi.org/10.23889/ijpds.v3i1.697 Tilgjengelig fra: https://ijpds.org/article/view/908

69. Beredskapsdepartementet J-o. Straff som virker – mindre kriminalitet – tryggere samfunn (kriminalomsorgsmelding). 2007. St.meld. nr. 37 (2007–2008).
Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/contentassets/d064fb36995b4da8a23f858c38ddb5f5/no/pdfs/stm200720080037000dddpdfs.pdf

70. Storvik BL. Straffegjennomføring [bok]. 4. utg. Oslo: Cappelen Damm AS; 2022.

71. Andvig E, Karlsson B. Samordnede velferdstjenester til personer etter soning–glippsoner og broer. Tidsskrift for velferdsforskning 2021;24(3):1–14. DOI: 10.18261/issn.2464-3076-2021-03-01
Tilgjengelig fra: https://www.scup.com/doi/10.18261/issn.2464-3076-2021-03-01

72. Falck S. Tilbakeføringsgarantien som smuldret bort. Oslo: Statens institutt for rusmiddelforskning; 2015. SIRUS rapport 3/2015.
Tilgjengelig fra: https://www.fhi.no/globalassets/dokumenterfiler/rapporter/2015/sirusrap.3.15.pdf

73. Justis- og beredskapsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet. Rundskriv om samarbeid mellom Kriminalomsorgen og Helse - og omsorgstjenesten om innsatte med rusproblemer og/eller psykiske plager og lidelser. 2026.
Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/rundskriv-om-samarbeid-mellom-kriminalomsorgen-og-helse-og-omsorgstjenesten-om-innsatte-med-rusmiddelproblemer-ogeller-psykiske-plager-og-lidelser/id3147452/

74. Helse-_og_omsorgsdepartementet, Justisdepartementet. Samarbeid mellom kommunehelsetjenesten, spesialisthelsetjenesten, kommunenens sosialtjeneste og kriminalomsorgen overfor innsatte og domfelte rusmiddelavhengige [rundskriv]. Oslo: 2006. G-8 2006.
Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/hod/vedlegg/rundskriv_g-8_-2006.pdf

75. Helsedirektoratet. Legevakt og legevaktsentral [nettdokument]. Oslo: Helsedirektoratet [oppdatert 13. november 2025; lest 17. april 2026].
Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/legevakt-og-legevaktsentral

76. Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten. FOR-2016-10-28-1250. Sist endret i: FOR-2020-02-04-119. Tilgjengelig fra: https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2016-10-28-1250

77. Helsedirektoratet. Kommunale helse- og omsorgstjenester og fylkeskommunale tannhelsetjenester til innsatte i fengsel - årsrapport 2021 [nettdokument]. Oslo: Helsedirektoratet [oppdatert 21. desember 2022; lest 24. april 2026].
Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/kommunale-helse-og-omsorgstjenester-og-fylkeskommunale-tannhelsetjenester-til-innsatte-i-fengsel-arsrapport-2021

78. Aase K. Pasientsikkerhet - Teori og Praksis. 3 utg. Oslo: Universitetsforlaget; 2018.

79. Ukom. Systemperspektiv i gjennomganger av alvorlige uønskede hendelser [Nettdokument]. Stavanger[oppdatert 15. desember 2025; lest 27. april 2026]. Tilgjengelig fra: https://ukom.no/rapporter/systemperspektiv-i-gjennomganger-av-alvorlige-uonskede-hendelser/sammendrag

80. Rapporter og publikasjoner fra tilsyn i 2025 [nettdokument]. Oslo: Tilsynsrådet for kriminalomsorgen [oppdatert 2026; lest 23. april 2026].
Tilgjengelig fra: https://www.sivilrett.no/tilsynsradet-for-kriminalomsorgen/rapporter-og-publikasjoner/2025

81. Helsetilsynet. Fylkeslegenes tilsyn med helsetjenesten i fengsler 2001 - oppsummeringsrapport. Oslo: Helsetilsynet; 2002. 4/2002.
Tilgjengelig fra: https://www.helsetilsynet.no/globalassets/opplastinger/publikasjoner/rapporter2002/fylkeslegenes_tilsyn_helsetjenesten_fengsler2001_oppsummeringsrapport_rapport_042002.pdf

82. Besøksrapporter - arkiv [nettdokument]. Oslo: Sivilombudet [oppdatert 2026; lest 23. april 2026].
Tilgjengelig fra: https://www.sivilombudet.no/besoksrapporter/

83. Særskilte meldinger [nettdokument]. Sivilombudet [oppdatert 2026; lest 23. april 2026].
Tilgjengelig fra: https://www.sivilombudet.no/uttalelser-og-rapporter/saerskilte-meldinger/

84. Helsedirektoratet. Nasjonal veileder for prioriteringer i kommunale helse- og omsorgstjenester [nettdokument]. Oslo: Helsedirektoratet [oppdatert 10. april 2025; lest 10. februar 2026].
Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/prioriteringer-i-kommunale-helse-og-omsorgstjenester

85. Helsedierktoratet. Prioriteringsveileder - psykisk helsevern for voksne [nettdokument]. Oslo: Helsedierktoratet [oppdatert 18. november 2025; lest 24. april 2026].
Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/prioriteringsveiledere/psykisk-helsevern-for-voksne#referere

86. Helse- og omsorgsdepartementet. Oppdragsdokument 2026 Helse Sør-Øst RHF [oppdragsdokument]. Oslo: Helse- og omsorgsdepartementet; 2026.
Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/contentassets/bd8a11644b744dec8a8dc452794000e4/oppdragsdokument-2026-hso-1.pdf

87. Helse- og omsorgsdepartementet. Oppdragsdokument 2025 Helse vest RHF [oppdragsdokument]. Oslo: Helse- og omsorgsdepartementet; 2025.
Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/contentassets/bd8a11644b744dec8a8dc452794000e4/oppdragsdokument-helse-vest-rhf-2025.pdf

88. Lov om Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten. LOV-2017-06-16-56. Sist endret i: LOV-2021-05-07-31.
Tilgjengelig fra: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-56

89. Kvale S, Brinkmann S. Det kvalitative forskningsintervju. [bok]. Gyldendal akademisk; 2009.

90. Rachlew A, Løken G-E, Bergestuen ST. Den profesjonelle samtalen: en forskningsbasert intervjumetodikk for alle som stiller spørsmål: Universitetsforlaget; 2020.

91. Carayon P, Schoofs Hundt A, Karsh BT, Gurses AP, Alvarado CJ, Smith M, et al. Work system design for patient safety: the SEIPS model. Qual Saf Health Care 2006;15 Suppl 1: i50–8.
Tilgjengelig fra: https://qualitysafety.bmj.com/content/15/suppl_1/i50.long

92. Holden RJ, Carayon P. SEIPS 101 and seven simple SEIPS tools. BMJ Qual Saf 2021;30 (11):901–10. DOI: 10.1136/bmjqs-2020-012538
Tilgjengelig fra: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/34039748

93. Rasmussen J, Svedung I. Proactive risk management in a dynamic society. [bok]. Karlstad: Swedish Rescue Services Agency; 2000.

94. Branford K, Naikar N, Hopkins A. Guidelines for AcciMap analysis. I: Learning from high reliability organisations 2009. s. 193–212.

95. Ukom. Framgangsmåte i undersøkelser [nettdokument]. Stavanger: ukom.no [oppdatert 9. februar 2024; lest 15. oktober 2024].
Tilgjengelig fra: https://ukom.no/om-ukom/framgangsmate-i-undersokelser

96. Hendrick K, Benner L. Investigating accidents with STEP [bok]. CRC Press; 1986.

97. Malt U., Chudasama K., M., Kontrollkommisjonen for psykisk helsevern i Store norske leksikon [nettdokument]. Oslo: snl.no [lest 30. april 2026].
Tilgjengelig fra: https://sml.snl.no/kontrollkommisjonen_for_psykisk_helsevern

98. Malt U., Somatiske symptomer i Store norske leksikon [nettdokument]. Oslo: snl.no [lest 30. april 2026].
Tilgjengelig fra: https://sml.snl.no/somatiske_symptomer

99. Aukrust, Magnar; Keiserud, Erik: *strafferettslig særreaksjon* i *Store norske leksikon* [nettdokument]. Oslo: snl.no [lest 30. april 2026]
Tilgjengelig fra: https://snl.no/strafferettslig_s%C3%A6rreaksjon

100. Helsedirektoratet – Pasienter med alvorlige psykiske lidelser (2019).
Tilgjengelig fra: Pasienter med alvorlige psykiske lidelser

Statens undersøkelseskommisjon
for helse-og omsorgstjenesten

Postboks 225 Skøyen
0213 Oslo
E-post: post@ukom.no
Org nr: 921018924